

Erilaisia vaihtoehtoja peltometsäviljelykasveiksi

www.eurafagroforestry.eu/afinet/

Joidenkin tällä hetkellä harvinaisten viljelykasvien tuotanto voisi olla mahdollista peltometsäviljely- tai metsäviljelyjärjestelmissä.

Suomalaisen kotimaisen humalan kasvattamista kohtaan on kiinnostusta. Paikalliset pienpanimot ovat kiinnostuneita tuottamaan aidosti paikallista tuotetta. Vaikka useimmat paikallisesti tuotetun oluen ainesosat ovat paikallisia, humala tuodaan aina ulkomailta (Yhdysvallat, Saksa, Tšekki). Luonnonvarakeskus (LUKE) on käynnistänyt uuden projektin, jossa se on kerännyt noin 1000 suomalaista humalalajiketta, lähinnä aktiivisilta ja hylätyiltä tiloilta ja puutarhoista. LUKE tutkii yhdessä paikallisten panimojen kanssa, mitkä alkuperäiset lajikkeet olisivat sopivia oluen tuotantoon. Lupaavimmat humalan lajikkeet valitaan kasvukokeissa niin, että olutta olisi mahdollista valmistaa. Humalaa kasvatetaan yleensä puisten rimojen tukemana pellolla. Jos humalaa tuetaan puilla tai kasvatetaan metsän ja pellon rajalla, se voisi olla uusi agrometsätaloustuote.

Nokkosen kuitua voidaan käyttää ekologisen tekstiilin raaka-aineena. Sitä voidaan tuottaa alueilla, joilla on lauhkea, kostea ilmasto, ja se voi olla ympäristöystävällisempi vaihtoehto kuin puuvilla, viskoosi, bambu tai tekokuidut (nailon, polyesteri). Nokkosta voidaan käyttää myös C-vitamiiniuutteissa ja suoraan kulutukseen (esim. pinaatin korvaajana). Nokkonen kasvaa hyvin yhdessä tervalepän kanssa. Leppää, jota kasvatetaan pidemmässä kierrossa, voidaan käyttää puutuotteiden valmistuksessa (huonekalut, ikkunakehykset, puukengät, lelut, lyijykynät, kulhot). Puu voi elää jopa 160 vuotta, mutta se on parasta korjata 60–70-vuotiaana ennen sydänlahon alkamista. Leppää voidaan kasvattaa joko yksin tai sekaistutusmetsissä,

ja maahan tippuvat typpipitoiset lehdet rikastuttavat maaperää ja lisäävät puiden, kuten jalopähkinäpuun, douglaskuusen ja poppelin, kasvua huonolaatuisessa maaperässä.

Kiinanginseng *Panax ginseng* on lääkekasvi, jota on viljelty Kiinassa tuhansia vuosia. Kiina ja Yhdysvallat ovat suurimmat ginsengin tuottajat. Tutkimukset ovat osoittaneet, että amerikanginsengiä *Panax quinquefolium* voidaan viljellä Pohjois-Euroopan lauhkeassa ja boreaalisessa ilmastossa. Ginsengiä voidaan kasvattaa sekä pelloilla että metsissä. Ginseng tarvitsee varjoa, joten kasvit on suojattava katolla peltokasvatuksessa. Ginsengin tuotanto metsissä on hieman alhaisempaa kuin pellolla. Yksi suuri metsäviljelyn etu on kuitenkin se, ettei kattoa tarvitse rakentaa. Lisäksi ginseng voi tarjota lisätuloa metsänomistajille. Yksi pieni ginseng-laatikko maksaa noin 25 euroa. Ginsengiä kasvatetaan siemenistä ja juuret voidaan korjata 5 vuoden kuluttua.

Linkit:

LUKEN humalatutkimus:

<https://peda.net/hankkeet/geenivaraoppi/ao/puutarhatalous/humala/humalatapahtumia/tosh2>

Galambosi, B. 2016. Nokkonen viljely. In: Galambosi, B. 2016 Yrttienviljely: <https://www.edu.fi/yrttienviljely>

Galambosi, B. 2016. Amerikanginseng. In: Galambosi, B. 2016 Yrttienviljely: <https://www.edu.fi/yrttienviljely>

Mercedes Rois
Michael den Herder
European Forest Institute